

BIA

Μιά από τίς έντονότερες άναμνήσεις μου εΐναι ή πρώτη μέρα στό Πανεπιστήμιο. Ύποχρεωτική τότε ή μετάβαση στη γραμματεία για τήν έγγραφή, κι έτσι μιά μέρα του Σεπτεμβρίου 1989 βρέθηκα νά διαβαίνω για πρώτη φορά τί μεγάλη σιδερένια πύλη της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Κι άμέσως μετά, ή πρώτη εικόνα άποτυπωμένη άνεξίτηλα στό μυαλό. Άριστερά στον τοίχο μετά τήν πύλη, ζωγραφισμένο ένα μουκάλι και δίπλα του, επίσης ζωγραφισμένη, ή συνταγή της κοκτέιλ-μολότωφ. Μέχρι που βενζίνη, μέχρι που πετρέλαιο, μέχρι που τό στουπί κ.λπ. Καί στό δεξιό τοίχο μέ μεγάλα, κεφαλαία γράμματα, ένα σύνθημα: «BIA ΣΤΗ BIA ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ»! Μερικούς μήνες μετά ή Σχολή βάφτηκε. Άρχισε ή εποχή των γιάπηδων...

Για όσους βιάζονται νά βγάλουν συμπεράσματα, προειδοποιώ. Τό ότι άλλαξε ή φοιτητική νοοτροπία, δέν σημαίνει πώς κατέπαυσε ή βία. Άπλά έγινε πιο ύπουλη – «κυριλάτη» εΐπαν κάποιοι! Όπως και νά έχει τό πράγμα, ή βία, ή ένταση, ή αντιπαλότητα εΐναι πλέον στοιχεία κυρίαρχα της καθημερινότητας. Κι όσο κι αν ή ιστορία έπιμένει νά φωνάζει τά άπό τά βάθη των αιώνων συλλεγμένα συμπεράσματά της, πώς κοινωνίες μέ κυρίαρχα χαρακτηριστικά βίας εΐναι κοινωνίες παρακμής, έμεις έθελotuφλώντας και έθελουβουλώνοντας τά αυτιά μας συνεχίζουμε καυχώμενοι και μέ ύπερηφάνεια τό... έκπολιτιστικό μας έργο νομίζοντας πώς ή εποχή μας εΐναι κλάσεις άνωτερη άπό κάθε άλλη εποχή, οί δέ έπιλογές μας, άκόμη κι οί πιο βίαιες, ό,τι πιο σωστό έχει έμφανιστεί στον κόσμο!

Δέκατο-τέταρτο τεύχος του περιοδικού μας, άφιρωμένο στη βία... Κάποιοι θά ρωτήσουν γιατί. Κανονικά, οί πιο ύποψιασμένοι θά έπρεπε νά τό περιμένουν. Καί τουτο διότι, άφου στό προηγούμενο τεύχος άσχοληθήκαμε μέ τήν Πίστη και τήν Κατήχηση μέσα άπό τό πρίσμα της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου, λογικό θά ήταν νά ακολουθήσει ό,τι ακολουθήσε τήν εμφάνιση και διάδοση της Πίστης μας. Τί ακολουθήσε; Οί διωγμοί! Η κρατική βία έναντίον της Έκκλησίας. Κι ή κρατική βία, καθώς άσκεΐται μέσα άπό νόμους και διατάγματα, εΐναι πάντα νόμιμη, χωρίς άπαραΐτητα νά εΐναι και ήθική, νά άποτυπώνει δηλαδή ουσιαστικές άρχές και πιστεύματα, ικανά νά προάγουν τόν άνθρωπο και τήν κοινωνία. Στην παρανομία λοιπόν, κάποτε και ή Έκκλησία! Νά υφίσταται τήν κρατική βία και νά κερδίζει έκατομμύρια μάρτυρες, όχι μόνον

κατά τήν περίοδο τῶν διωγμῶν τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων, ἀλλά καί κατά περιόδους σέ διάφορα σημεία τῆς γῆς, ὅπου κι ὅποτε βρέθηκε στό στόχαστρο ἐξουσιαστῶν.

Δέν εἶναι ὅμως, μόνον ἡ κρατική βία ἡ τό ἀντίθετό της, ὁ ἀντιεξουσιαστικός ἀγώνας, τό πρόβλημα. Ἐξίσου προβληματικό φαινόμενο, μέ σκληρά χαρακτηριστακά καί συχνότητα πού τσακίζει κόκκαλα, εἶναι στίς ἡμέρες μας ἡ ἐνδοοικογενειακή βία. Διέρχεται κρίση ὁ θεσμός τῆς οἰκογένειας. Οἱ σχέσεις τῶν συζύγων σά νά μίν εἶναι τόσο ἰσχυρές, ὅσο ἄλλοτε. Οἱ σχέσεις γονιῶν καί παιδιῶν σά νά ἐξαντλοῦνται σέ λέξεις ὅπως «δικαιώματα» καί «ὑποχρεώσεις». Αὐτό τό κάτι παραπάνω πού ὑπῆρχε στίς οἰκογένειες πού ζήσαμε ἐμεῖς καί πού ἀδυνατοῦν τά λόγια νά τό περιγράψουν, σά νά λείπει ἡ καλύτερα σά νά ἔχει ἐξαφανιστεῖ καί ξεχαστεῖ...

Καί παραπέρα... Ἐγκληματικότητα. Ἑλλειψη σεβασμοῦ σχεδόν στά πάντα καί σέ ὅλους, μέ ἀποτέλεσμα ἐριστικές συμπεριφορές χωρίς ὅρια καί διάκριση. Ἐνδοσχολική βία. Ψυχολογική βία. Λεκτική βία. Παραγάγαμε τόσα πολλά εἶδη βίας, πού ἀδυνατοῦμε νά τά μνημονεύσουμε ὅλα. Τί θά γίνη;

Ὅταν κάποτε μισοαστεῖα, μισοσοβαρά σέ μιά συζήτηση μέ τόν μακαρίτη τόν πατέρα μου τοῦ πέταξα τό σύνθημα πού ἦταν γραμμένο στόν τοῖχο τῆς Νομικῆς κι ἀποτελοῦσε τό πρῶτο στοιχεῖο γνώσης μπαίνοντας σέ αὐτήν τή Σχολή, μέ κόλλησε στόν τοῖχο θυμίζοντάς μου μιά παροχμία τοῦ λαοῦ μας. «Μέ τό μέλι τρῶς περισσότερο ψωμί, παρά μέ τό ξύδι». Ὅταν ἀργότερα, ὡς Διάκονος ὑπηρετοῦσα στή γραμματεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, θυμᾶμαι τόν ἀείμνηστο π. Δημήτριο Τσίντζα, γέροντα Ἱερέα μέ πλούσια διοικητική ἐμπειρία, νά λέει σέ στιγμές ἔντασης, μέ τή χαρακτηριστική καρδιτσιώτικη προφορά του: «Τ' ἀψύ τό ξύδ', τ' ἀγγειό τ' χαλᾶ»!

Ἀπό τήν ἄλλη, ὅσο κι ἂν τό Εὐαγγέλιο εἶναι κείμενο ἀγάπης καί εἰρήνης, βλέπουμε τόν ἴδιο τόν Χριστό νά φωνάζει: «ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καί βιασται ἀρπάζουσιν αὐτήν» (Ματθ. 11, 12), ἡ ἀλλοῦ «πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τήν γῆν, καί τί θέλω εἰ ἥδη ἀνίφθῃ;» (Λουκ. 12, 49). Μιά ἄλλη διάσταση τῆς βίας. Πιό πνευματική, πιό οὐσιαστική, πιό ὠφέλιμη. Καί στήν πιό ἀγωνιστική τάξη τῆς Ἐκκλησίας μας, αὐτήν τῶν Μοναχῶν, παρόμοια! Στήν «Κλίμακα» ἀκοῦμε τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Σιναῖτη, ἥδη μέ τόν πρῶτο λόγο του «περὶ Ἀποταγῆς», νά δίνει τόν ἐξῆς ὁρισμό: «Μοναχός ἐστιν βία φύσεως διπνεκῆς». Ἐπομένως;

Ἐπομένως, μελετᾶτε τό παρόν τεῦχος μέ τήν προσευχή νά σᾶς φωτίσει ὁ

Θεός, ώστε νά καταλήξετε στά πλέον ωφέλεια γιά τόν καθένα συμπεράσματα. Τό ἔχουμε ἄλλωστε ξαναπεῖ. Δέν ποδηγετοῦμε, δέν χειραγωγοῦμε, δέν καθοδηγοῦμε. Προσπαθοῦμε νά διαλεχθοῦμε καί νά φωτίσουμε δρόμους στήν ἐποχή μας, ὥστε νά βροῦμε ὅλοι μαζί τήν Ὁδό, τόν Χριστό μας. Γι' αὐτό καί δέν καταλήγουμε σέ συμπεράσματα, ἀλλά παρακαλοῦμε γιά διαρκῆ ἀναζήτηση, ὥστε νά καταστοῦμε ἐνσυνείδητοι «κρούοντες» στούς ὁποίους ὁ Κύριος ὑποχρεωτικά θά ἀνοίξει!

Αὐτονόητες οἱ εὐγνώμονες εὐχαριστίες πρὸς τοὺς Ἁγίους Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς καί λοιπούς συνεργάτες, οἱ ὅποιοι σέ ἐποχή πού δέν ὑπάρχει περίσσεια χρόνου, θυσίασαν ἀπό τόν χρόνο τους, κατέβαλαν κόπο καί μέ περισσό μεράκι συνέταξαν κείμενα σκοποῦ, διδακτικά, ποιμαντικά, ἐπιστημονικά, σέ κάθε περίπτωση ἀνθρώπινα, ὥστε μέ τό δάκτυλο ἐπὶ τόν τύπον τῶν ἡλῶν, νά καταλήξουμε σέ σωτήριες ὁμολογίες. Θερμές εὐχαριστίες καί στοὺς ἀναγνώστες μας, ἰδίως σέ ὅσους, καί εἶναι πολλοί, περιμένουν τό κάθε τεῦχος μέ προσμονή καί λαχτάρα γιά νά προβληματιστοῦν καί νά διαλεχθοῦν, ἔστω νοητῶς, συμμετέχοντας στήν πνευματική μας προσπάθεια. Καλή ἀνάγνωση.

† Ὁ Λαρίσης καί Τυρνάβου Ἱερώνυμος